

פ (כב) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:
 (כג) דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-בְּנָיו לֵאמֹר
 כֹּה תְבַרְכוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר
 לָהֶם: ׀ (כד) יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:
 ׀ (כה) יֵאָר יְהוָה | פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ:
 ׀ (כו) יֵשָׂא יְהוָה | פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ
 שָׁלוֹם: ׀ (כז) וַשְּׂמוּ אֶת-שְׁמִי עַל-בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם: ׀ (חמישי) ז (א) וַיְהִי
 בַּיּוֹם כִּלּוֹת מֹשֶׁה לְהַקִּים אֶת-
 הַמִּשְׁכָּן וַיִּמַּשְׁח אֹתוֹ וַיִּקְדָּשׁ אֹתוֹ
 וְאֶת-כָּל-כֵּלָיו וְאֶת-הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת-
 כָּל-כֵּלָיו וַיִּמַּשְׁחֵם וַיִּקְדָּשׁ אֹתָם:
 (ב) וַיִּקְרְיבוּ נְשֵׂי־יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי בֵּית

כב ומליל יי עם משה
 למימר: כג מלל עם אהרן
 ועם בנוהי למימר פדין
 תברכוון ית פני ישראל
 תימררון להון: כד יברכינך
 יי ויטרינך: כה ינהר יי
 שכנתה לותך וירחם יתך:
 כו יסב יי אפה לותך וישוי
 לך שלם: כז וישוון ית
 ברפת שמי על בני
 ישראל ואנא אברכנוון:
 א והוה ביומא דשיעי
 משה לאקמא ית משכנא
 ורבי יתה וקדיש יתה וית
 כל מנוהי וית מדבחא וית
 כל מנוהי ורבנוון וקדיש
 יתהון: ב וקריבו רבבי
 תו"א כה תברכו סוטה ל: לת. חולין מס. כל
 הפרשה עקרים בפרק אחרון. ענין ברכת
 כהנים שם מ"ר פ ט עקירה שער נח. אמור להם
 סוטה לת. ושמך פסחים ק. ויתך פסחים
 ק. ישא ה' פניו אליך ברכות כ: נדה ע:
 ר"ה יז. מגילה כה: ושמו את שמי על בני
 ישראל מגילה יח. סוטה לת. עקרים מי"ב פ
 כת. ואני אברכם חולין מט. וימשהם סנהדרין
 טו. ושכוותו טו. בנחות כז.
 בעל הטורים

שוקראת עבודה: (כג) סה תברכו. להוכיח
 זכות ואני והנער נלכה עד כה וכה יהיה זרעך
 והוה אשר עד כה ברבני ה' ויהי אוחיות בפסוק שמע ישראל ויהי פעמים לי ברכה בחומש ויהי פעמים
 ומסיים בשלום חתו ה' יברך את עמו בשלום: אמור להם. מלא ו' כנגד ו' ברכות. וברוך. ושמך. יאר. ויתך. ישא. וישם לך שלום. כנגד ו' ה'. חרות ה'.
 ערות ה'. פקודי ה'. מצות ה'. יראת ה'. משפטי ה'. (כ"ד) וברוך ה' וישמך. התחלת התיבות עולה כיון כנגד השם של ה' אוחיות וסוף התיבות כיון עולה
 כיה כנגד השם של מיה תיבות והוה ה' וישמר צאתך וכוונך. ו' תיבות בפסוק כדי להוכיח זכות ב' אבות ובהם ט"ו אותיות על שם האבות שראו זה את זה
 שלשתן ביהר ט"ו שנים וזכות השבטים עם האבות הם ט"ו. וברוך בזכות אברהם רחמים ביה ו' ה' ברוך את אברהם בכל ו' תיבות כפי כנגד ג' ברכות
 שנאמרו בו ואברך. והיה ברכת. ואברכה מברכך. וברך ה'. בני בכנסים וכנוף: (כה) יאר. כנגד יצחק שראה העקרה ומה והאיר הקביה את עינו
 והתיירו כדאיתא בפרקי דר"א. יאר להפך ראי שהיה עולת יאה ויש בו ה' תיבות וכן אוחיות כיצחק שהיה אחר כ' דורות ושמו ה' חומשי תורה:
 (כו) ישא. כנגד יעקב וישא יעקב הנלוי וכתוב ביה ושכתי בשלום ריש בו ה' תיבות כנגד השבטים אשר נולדו ורבין בו. שנים ו' תיבות אוחיות כנגד כה תאמר
 לביית יעקב: וישם. יש בו ו' תיבין שבו ורבים ישם לך שלום על טס בו ורבים ינוסו לפניך: שלום. בנימי: עשו לרמו הוי מקדים שלום לכל אדם ואפי'
 בשלום נכרי: (כז) ואני אברכם. בנימי אסכים על יידיכם: (א) ויהי ביום כלות. סמך חנוכה המובח לבית כהנים רמז לחשמונאי שיעשו חנוכה ועוד כדי שלא
 רש"י

ולא יחסר. שאם אמר הריני נוזר חמש נזירות על מנת
 לגלת על ג' בהמות הללו, אין אני קורא בו כאשר ידור ג' כן
 יעשה: (כג) אמור להם. כמוי זכור שמור ׀ בלע"ז
 דישינ"ט (זו זאנען): אמור להם. שיהיו כולם ע
 שומעים: אמור. קלא, לא תברכס בחפזון ובהנלות, אלא
 בצוונה ובלב שלם: (כד) יברכך. שיחברכו ונכסך:
 וישמרך. שלא יבואו עליך שודדים ליעול ממך, שהנותן
 מתנה לעבדו אינו יכול לשמרו מכל אדם, וכיון שבאים
 לסטים עליו ונוטלין אותה ממנו מה הנאה יש לו במתנה
 זו, אבל הקצ"ה הוא הנותן הוא השומר. והרבה מדרשים
 דרשו בו בספרי: (כה) יאר ה' פניו אליך. יראה לך
 פנים שוקות, פנים להצות. ויחנך. ימן לך חן:
 (כו) ישא ה' פניו אליך. יכנס עכסו: (כז) ושמו את
 שמי. יברכוס בשם המפורש: ואני אברכם. לישראל, פ
 עיקר שפתי חכמים

מאה חטאות דעטאח אינה צאה בנדבה: ג' דלא תאמר דכפי מדו אף אם יפחות מדעו. לכן כמיני על ופירושו כמו למעלה
 ר"ל יותר מחירת מדו. אבל לא פחות: ׀ שפירושו לשון הוי ומורה על התמדת הפועל: ע ויהיה מלת אמור שג' אל
 אהרן ובניו. ומלת להם אל בני ישראל שיהיו כולם שומעים הנצרכות האמורים: פ דאם הפי' הוא יברכס בעצמו א"כ
 *זכור שמור (שמות כ. ה' ורבים ה. יב) *זכור ה' לךוד את כל ענותו: אשר נשבע לה' (חולין קלב. אבן *ראה ביהך פוד [מלכים א. יב. טו]

גופא דמיתנין עלה מגדולה חזקה דאיירי בנשיאות כפיה דבית הבחירה ואע"ג דלפי"ז הא דמקשה ואלא מאי גדולה חזקה הו"מ לשנויי דמעיקרא היו נושאין כפיהם בגבולין בלא שם המפורש והשתא בבית הבחירה בשם המפורש אפילו הכי ניהא ליה לשנויי גדולה חזקה לענין אכילת תרומה גופא דאיירי ביה פשטא דקרא ובעיקר מילתא דגדולה חזקה עיין מה שכתבתי בחידושי פרק עשרה יוחסין: ע"כ ק"א.

בתוספות כ"ה שאני הכא דרע חזקתיהו וכו' אבל קשה דפרך מעיקרא עכ"ל. זה נמשך דוקא לפירוש ר"ת דלפרשיי דאי המקשה הו' ידע דמטעמא דרע חזקתיהו שלא מצאו כתבם המתחייסים אין להעלותם ליוחסין. וא"כ מקשה שפיר למה הניחם לישא כפיהם הא איכא למחש שמא יעלום ליוחסין ועל זה משני שאני התם דרע חזקתיהו כיון שלא אכלו בקדשי המקדש ליכא למיחש אבל לפירוש ר"ת קשה וקיל ועיין במהרש"א:

דף כה ע"א

ואלא מאי גדולה חזקה וכו'. ועיין בתוספות. ולפי"ז ר"ת דבסמוך קשיא לי מאי מקשה הא שפיר קאמר גדולה חזקה דרע חזקתיהו שלא מצאו כתבם המתחייסים והיו מחסין אותן אחר בני ברדילי אפ"ה הניחם בחזקתם דמעיקרא וצ"ע:

בתוספות כ"ה או דלמא כו' תימה מה תולה באכילה כו'. לכאורה יש לתמה טובא על תמיהתם דלכאורה משמע להריא ככולה סוגיא דהא דפליגי אי מעלין מתרומה ליוחסין איירי באכילה כדאמרין נמי תרומה דעון מיתה. ובחלוקה על הגורן לא שייך לומר כן דשמה לא יאכלנה אלא ימכרנה לכהן אחר. אלא על כרחך דבאכילה איירי וכמו שכתב ג"כ מורי זקני ז"ל בספר מגיני שלמה ע"ש באריות. וכתב ג"כ ליישב קרית התוס' דשמה עבד הוא. שכבר ישבה רש"י ז"ל בנעימת לשונו לעיל בסמוך כ"ה מעלין מתרומה ליוחסין דאיירי ברואה שמאכלין אותו בחזקת כהן אלא דמלבד זה נראה לי ליישב קרית התוס' ולא חיישינן כלל לומר מסתמא שמה עבד כהן הוא לענין יוחסין, דמכירין ישראל עבדים שביניהם. דאי לא תימא הכי מאי איירא ליוחסין אף בלא יוחסין איך מתירין לו לישא אשה כלל שמה עבד הוא. אלא על כרחך דלא חיישינן להכי כמ"ש התוספות בעצמן ברף הקודם כ"ה אבל אינו נאמן וכו' דאף לענין מיוחסת ממש אין הטעם משום חשש ממזר ונתן אלא משום חללות והביאו ראיה מהחולין וא"כ מהאי ראיא גופא פשיטא טפי דלא חיישינן שמה עכ"ל. ועבד הוא ועיין מה שכתבתי בלשון התוס' דלעיל דשיטת רש"י נמי הכי הוא. וכ"ש דאתי שפיר טפי למאי דקיל כל המשפחות בחזקת כשרות וכמ"ש לעיל בלשון התוס' הנ"ל. והוא דבעיני ע"א לכהונה היינו שמה ישראל כשר הוא דרובא דעלמא הבאים לפנינו בחזקת ישראלים ניהו טפי מכהנים. כן נראה לי נכון. והא דמקשינן לקמן סוף פירוקין דלמא עבד כהן הוא היינו משום רמשמע ליה דאפילו בקרא עליו ערעור איירי, כמו שאפרש שם במקומו בעוה"י דרו"ק היטב. ועוד נראה לי דאף לפי מה שהבינו בתוספות דפלוגתא דמעלין לתרומה ליוחסין איירי מחלוקה על הגורן אפ"ה אתי שפיר נמי הא דמסיק הש"ס תרומה דמתאכלא בצניעא. דמשי"ה לא שייך סברא דתרומה עון מיתה דכיון דבצניעא מתאכלא אפשר שלא יאכלנה אלא ימכרנה לכהן אחר ולא חייש לגזול כהנים שהוא ממון שאין לו תובעין. משא"כ נשיאת כפיהם דבפרהסיא לא מחציף נפשיה דאיכא מיהו איסור עשה וגם זה נכון ליישב תמיהת התוספות דרו"ק:

כ"ה וכו' מסקינן מתרומת ליוחסין וכו' ריב"ם לא נדים לה וכו' עד סוף הריב"ר. ולפי"ז משמע דאפילו מתרומה הרבנן איכא למי"ד דמעלין ליוחסין. ואע"ג דלעיל אמרין דטעמא דמ"ד מעלין היינו משום דתרומה עון מיתה. צ"ל דבתרומה דרבנן נמי שייך האי טעמא כיון דאיכא מיהא שם מיתה בתרומה דאורייתא. וכן משמע בסמוך ועיין במהרש"א ז"ל כ"ה מאי לאו ליוחסין לא לתרומה כו' ע"ש. ומה שהקשו בתוס' על גירסת זו דרב נחמן סותר כעצמו ראיא שהביא.

(כ) שאל ומשיב מהדו"ק ח"א סימן רסב ד"ה הגהה כ"ז:
(ג) מהרש"ם ח"א סימן ריד ד"ה ובפשיטות. וע"ע מהר"ם ח"א סימן קמט ד"ה ותמה אני:
(ד) בית אפרים א"ח סימן ו' ד"ה ובתשובה:

נאמנין עליהם היינו משום חזקה דאין אדם תוטא ולא לו וכיון דאיכא חששא דגומלין תו לא שייך האי חזקה ומשי"ה אין עם הארץ נאמן להעיד אף בשל אחרים. משא"כ במתני' וברייתא דשני כהנים שהם בחזקת כשרות תו לא פסלינן להו משום חששא דגומלין ולא קשיא דרבנן אדרבנן אלא הא דמקשינן מעיקרא היינו לאוקימתא דאביי דשני דר' יהודה אדר"י משום דברמאי הקילו אלמא דברמאי לא שייך חששא דגומלין אע"ג דחייש בשני כהנים א"כ מקשה שפיר דרבנן אדרבנן ולא מסתבר לומר דר' יהודה ורבנן פליגי בסברות הפוכות משא"כ למסקנא דטעמא דר"י משום מעלין מתרומה ליוחסין אתי שפיר דרבנן חיישי טפי לגומלין ברמאי מטעמא דפרשיית ור"י לא חייש כלל, כן נראה לי נכון ודו"ק:

כ"ה הקשה הר"ד שמואל מורדון ומעיקרא היכי בעי למימר וכו' הא בלא נומלין על כרחך סבר רבי יהודה כשילוי פירוקין דמעלין מתרומה ליוחסין עכ"ל. וקשיא לי טובא דאכתי מאי קשיא דנהי דהו' ידע שפיר דר"י טובר מעלין מתרומה ליוחסין אכתי הו' סבר מעיקרא דבלא חששא דגומלין לר"י נמי מעלין לתרומה על פי עד אחד והיינו ליתן לו תרומה אבל בלא עד אחד אין ליתן לו ואע"ג דתרומה עון מיתה דשמה לא יאכל אלא ימכור לכהן דליכא אלא גזל כהנים בעלמא ובהא אפשר דחשד. והא דמעלין מתרומה ליוחסין היינו מאכילת תרומה וטעמא דאמרין בסמוך בשמעתין כיון דתרומה עון מיתה ולכאורה סוגיא דשמעתין מוכחא הכי דאי לא תימא הכי מאי איצטרך למימר ה"מ תרומה דעון מיתה ותיפוק ליה דמאן שמעת ליה דאמר מעלין ר"י ואיהו טובר דמהאי טעמא בעינן שנים וכיון דאיכא שני עדים פשיטא דמעלין ממנה ליוחסין אלא על כרחך דהא דאמרין בסמוך ה"מ תרומה דעון מיתה היינו לשינויא קמא דטעמיה דר"י משום גומלין הא בעלמא סגי בעד אחד. וא"כ הי' דמעלין ממנה ליוחסין היינו משום דעון מיתה. משא"כ למאי דמשני ואי בעית אימא במעלין מתרומה ליוחסין פליגי לא צריכין לטעמא דעון מיתה אלא דבעינן שנים משום דמעלין ליוחסין. ושיטת הר"ר שמואל מורדון אפשר ליישב עפ"מ הה"מ (כ"כ מהלכות איסור ב"ה ה"א וכו') בשיטת הרמב"ם דהא דאמרין ה"מ תרומה דעון מיתה פירושו כיון דעון מיתה בעינן שנים ומשי"ה מעלין ליוחסין אלא דסוגיא דשמעתין ושיטת התוספות לא משמע הכי, והנראה לענ"ד כתבתי דרו"ק:

בנמרא אבל נשיאות כפיהם דאיסור עשה. ופרש"י דכתיב כה תברכו אתם ולא זרים ולא הכא מכלל עשה עשה עכ"ל. מכאן מקשינן קשיא עצומה על הא דאיתא פ' כל כתבי (שבת ק"י"ח ע"ב) אמר רבי יוסי מימי לא עברתי וכו' אם אמרו לי עלה לדוכן הייתי עולה וכתבו שם התוספות לא ידע ר"י מה איסור יש בזה העולה לדוכן ותמהו עליו רבים היאך אישתמיטתא לר"י בעל התוספות סוגיא ערוכה דהכא ונחזקו ליישב. (ב) ונראה לענ"ד דלא קשיא מידי דעל כרחך הא דדרשינן כה תברכו ולא לזרים היינו בבית הבחירה דוקא כדאיתא בסוטה (ל"ח ע"ב) דעיקר קרא בבית הבחירה איירי והתם ודאי אסור משום שמברכין בשם המפורש אבל בגבולין דלית לן קרא שפיר הקשה ר"י מה איסור יש בזה דלא יהא אלא קורא בתורה ואי משום ברכה לבטלה מסתמא ר"י לא ביוך ברכה שאינה צריכה ואיהו לא קאמר אלא הייתי עולה והא דאמרין הכא דאיסור עשה אע"ג דאיירי בגבולין כדאמרין לקמן נשיאת כפיהם בבבל ראיא מ"מ הכא קאמר לרבנותא דאיכא למימר דאין מעלין אפילו מנשיאת כפיהם דבית הבחירה ליוחסין כיון דליכא אלא איסור עשה. אבל מאן דאית ליה מעלין היינו משום דבפרהסיא לא הו' מחציף נפשיה חה שייך אפילו בגבולין, כן נראה לי ודו"ק:

פונטוס אחרון [19]

שם נשיאות כפיהם דאיסור עשה. ופרש"י דכתיב כה תברכו אתם ולא זרים. ומכאן מקשינן קשיא עצומה על פירוש ר"י בפרק כל כתבי שכתב דלא ידע מה איסור יש בזה העולה לדוכן. (ב) ונראה לי ליישב דדוקא בבית הבחירה קאמר הכא דאיסור עשה להזכיר בשם המפורש ובהכי איירי קרא דכה תברכו בשם המפורש משא"כ בגבולין דאין מברכין בשם המפורש שפיר קאמר ר"י ולא ידע מה איסור יש והא דקאמר הכא דאיסור עשה אע"ג דאיירי בגבולין אפ"ה נקיט לרבנותא דאפשר דאף מנשיאות כפיהם דבית הבחירה אין מעלין כדמוכח בסוגיין

הלכות נשיאת כפים ואיזה דברים הפוסלים בכהן. וכו' מ"ה סעיפים:

ב באר הגולה

א מגילה כ"ג
ב טעם ל"ח
ג דברים סוף ה"ח

קכח דיני נשיאת כפים ואיזה דברים הפוסלים בכהן. וכו' מ"ה סעיפים:

א (א) * אין נשיאת כפים * בפחות (ה) מ' והכהנים (ב) מהמנין (ג) * (ואין לזר לישא כפיו (ד) אפי' עם כהנים אחרים) (נפ' ב' דכמות*) * דור עובר נעשה ותוספ' פ' כל כהני לא ידע ר"י מה (ג) [א] איסור יש (ה) מר העולה (ו) ואפשר עם כהנים אחרים שרי וז"ע: ב' ככל כהן (ז) שאין בו אחד מהדברים המעכבים אם אינו עולה לדוכן אע"פ שביטל מצות עשה אחת הרי יזה (ח) כעובר בג' עשה * אם היה

באר היטב

(א) מיו"ד. איתא בירושלמי בפרק הקורא את המגילה עומד. אין נושאין את כפיהם פחות מיו"ד החלילו מיו"ד ויאלו להם מקצתם גומרים ע"כ. וממהני למה השמיטו הפוסקים דין זה שכנה"ג. כל שיש צרכו"נ עשה שאין מתפללן בחזרה אלא היטור והש"ץ יחד

בקול רם והכהנים השלימו חפלתם קודם שיגיע היטור לרצה יכולים לעלות לדוכן לישא כפיהם ואף אם יקרא להם הש"ץ אין כאן הפסקה לדורך מפלה הוא ולרווחא דמילתא יקרא אחר שגמר חפלתו קודם רצה. שכנה"ג. עוד שם גמגם לומר שאין נ"כ כ"א במקום שיש ס"מ ע"ש. והפ"מ כתב דלנ"כ לא נענין שיהיה שם ס"מ אלא ככ"מ שמתפללן עשרה יש נ"כ ושהרי נהוג ע"ש סעיף יו"ד ונ"כ ע"מ. מי שזא ואמר שהוא כהן נאמן לישא את כפיו רמ"א בא"ע סי' ג' ק"א ועיין מה שכתבתי שם: (ב) איסור. עמ"א וט"ו וע"מ וז"ש"י וממה"ט מ"א סי' קמ"ט וביט' יעקב סי' קכ"ג חוט השני סי' י"ז גינת ורדים חל"ה כלל א' סי' י"ג ר"ד. ובתשובת זרע אברהם

משנה ברורה

א (א) אין וכו'. ודינו בכל דבר כמו שמתאר לעיל בסיומן נ"ה לענין קדוש ועיין שם מ"ב סקל"ג מה שכתבנו בשם הפ"מ דמסתפק לענין ישן אם מטקוף. י"א דאין נ"כ אלא במקום שיש ס"מ (ה) אבל רוב האחרונים וכמעט כולם חולקים ע"ו. י"א דמי שזא ואמר כהן אני נאמן לישא כפיו וכן המנהג רמ"א בא"ע סימן ג' ס"א בהג"ה: (ב) מהמנין. לפי שהכהנים ג"כ בכלל צרכה מדכמי ואי אצרכה כלומר לכהנים ואפילו אם רוצה כהנים ג"כ שפיר דמי כיון דיש עכ"פ ישראל אחד שיענה אמן אחר הצרכה כהנים. וביה"ג שכולה כהנים עיין לקמן בסכ"ה: (ג) ואין לזר. דכמי כה תצרכו וגו' אהם ולא זרים ולא הבא מכלל עשה עשה ועיין צ"מ שכתב דדוקא עם נשיאת כפים ואפילו אם לא בירך מתחלה אקב"ו וכו' אבל אם יברך צרכה כהנים בלא נשיאת כפים אינו עובר נעשה ומפ"מ משמע דאיסור יש בכל גווני. כתב בספר מגן גבורים דהא דאמרה תורה אהם ולא זרים אינו רק במחברין לכוונה המנוה אבל אי לא מכיין כלל לכוונה המנוה רק שלא לעבור על דברי חכמים שחשבו שהוא כהן ואמרו לו עלה לדוכן פשיטא דאין כאן איסור עשה כלל ע"ש וי"ל דכ"ו דוקא למאי דק"ל לעיל בסיומן סי' ק"ד דמטות צרכות כונה דל"ה אינו מותר רק דוקא אם מכיין בפירוש שלא לשם מנוה או שאינו מכיין כלל לצרכה ועיין צ"מ: (ד) אפילו וכו'. ר"ל (ב) אפילו אם נימא דעשה אינו עובר הור כשמברך עם כהנים להמיעוט אהם ולא זרים הוא רק כשמברך לבדו אפי"ה עכ"פ אסור משום הצרכה שמברך במחלה אשר קדשנו וכו' דהוי לבעלה דרק לכהנים אותה המורה לברך את ישראל: (ה) בוד העולה. אם לא משום צרכה לבעלה שלכהנים אותה המורה לברך את ישראל [תוס' ספ']: (ו) ואפשר עם וכו'. ר"ל מה קאמר הר"י דאינו עובר נעשה רק משום איסור צרכה לבעלה ולדינא הסכימו האחרונים דאין להלק מה ובעל גווני עובר נעשה: ב' (ז) שאין בו אחד וכו'. כי לקמן בסיומן זה מתאר הרבה דברים המעכבים לכהן לעלות לדוכן יש מהן שהן מדאורייתא לכמה פוסקים ויש מהן שהן לכו"ע מדרבנן ועיין לקמיה בס"ק י"ב: (ח) כעובר בג'. והוא כה תצרכו אמור להם ושמו את שמי וגו' ומ"מ עיקר עשה אינו אלא אחת והוא כה תצרכו שנאמרה בלשון לזר לצרכה. כתבו הפוסקים דנשיאת כפים אין דוחה לאיסור עומאה והטעם כי יש בה עשה ולא חפשה [לנפש לא יעמא קדושים יחיו] ולכן (ג) אפילו מה פתאום אחר שכבר אמר הש"ץ כהנים דתל עליהם המנוה עשה דנשיאת כפים אפי"ה צריכין ללאת חיוב המנוה

ביאור הלכה

כתב בספר תרדים מ"ע לברך כהן אם ישראל שנאמר כה תצרכו את בני ישראל וישראל העומדים פנים כנגד פני הכהנים בשמיהו ומכוונים לבס לקבל צרכה דבר ה' הם נמי בכלל המנוה עכ"ל והפ"מ האחרונים: * אין נשיאת כפים וכו'. הטעם משום דהוא דבר שקדושה והר"ן כתב דלא מקרי דבר שקדושה כ"א קדוש וקדושה וצרכו. ומה דלרר עשרה מ"כ הוא משום דלפי"ן גו"ש דכתיב כה תצרכו את בני ישראל ולהלן כתיב וקדשתי בחוך בני ישראל ואפילו לדידי' רק אסתמכתא הוי ומדרבנן פמ"ג ועיין במ"א ברי"ה כלל ל"ב: * בפחות מעשרה. היינו אפילו אם עתה שהחיל הש"ץ לחזור התפלה הוי עשרה צרכי"ג ואפי"כ יאלו דק"ל לעיל בסיומן נ"ה ס"ב דגומרין כל התפלה אפי"ה אסור לישא כפים שהוא ענין צפני עמנו אלא שקדושה חתמה חתמה. ואם החלילו הנשיאת כפים נעשה ואלו מקצתן גומרין. ר"ן במגילה והוצא בסיומן נ"ה צ"ב וכו' צ"מ: (א) הוצא צ"מ ע"כ וכתב עוד בשמו כל שיש וכו' הנצטו והש"ץ יחד בקול רם וכו' ביאורו הוא ע"פ מה שכתבנו לעיל בסיומן קכ"ד ביאור הלכה ד"ה בלשם בשם הפ"מ ע"ש ולכן לא העמקתיו צ"מ דלפי מנהגנו לא ש"ך הוי דינא: * ואין לזר וכו'. עיין צ"מ שפסקים לפר"מ דתל עולה לדוכן עובר נעשה כמו זר ואפילו אם עלה יד. ומי שהוא טומטום או אמרוגיטום לא יעלה לדוכן וי"ל דלא מביה"ג קודם רצה: * דור עובר בעשה. עיין במשנה ברורה שכתבנו וי"ל דכ"ו דוקא למאי דק"ל דמטות צרכות כונה וכו' ולכאורה לפ"ו יש לתמוה על מנהג העולם שנהגין לברך אחד לחבריו בין שהוא כהן או זר בעת שמלוה אותו בלשון יברך וגו' ואף דצרכה כו הוא שלא בשעת התפלה וידוע הוא מה שאיתא בירושלמי פ"ד דתענית לא מצינו נשיאת כפים בלא תפלה הלא זהו צדדי' רק תקנתא דרבנן דקדושה חתמה חתמה ומדאורייתא אינו תלי מה כלל מדע דהלא תפלה גופא לרוב הפוסקים הוא דרבנן וא"כ כיון דמדאורייתא יוצא צרכה בעלמא כשמברך אותם אפילו שלא בשעת תפלה וע"ז אמרה המורה אהם ולא זרים אה"ן מותר לזר לברך אחד לחבריו בלשון זה וא"כ יש ראייה ממנהג העולם להא דק"ל מ"מ צרכות כונה. ואולי יש לומר דטעם המנהג משום דס"ל כה"מ דדוקא צרכות ידים עובר הור נעשה א"י דכיון דתקנו רבנן שלא לישא כפים בלא תפלה שוב מי שאומר פסוקים אלו של צ"ב בלא תפלה בין כהן בין ישראל הוי כמכוין בפירוש שלא לקיים מה המנוה דצרכה כהנים ולכן שרי: * אם היה בב"ה. לאפוקי אם היה או חוץ לב"ה כתב הר"ן דאינו עובר אפילו אם קראו לו לעלות:

שער הציור

(ה) ע"מ וא"ו ופ"מ ומגן גבורים: (ב) כן איתא ד"מ וכן משמע בצ"מ הגר"א שפרש להר"מ א דצרכו: (ג) פמ"ג: [ב] * הגהות ותיקונים: (א) דף כ"ד: (ב) ובי"ה:

והיה על מצחו תמיד שלא יסיח דעתו ממנו. תפלין שיש בהן אזכרות הרבה עאכ"ו, וא"כ נימא מכת האי ק"ו שיהא אסור אפילו לכהנים הדיוטים להגביה ידיהם על גבי ראשיהם מחמת התפלין שיש בראשיהם. וי"ל דאינו ק"ו גמור מדאורייתא אלא מדרבנן, כמו שפירשו התוספות בפרק קמא דיומא (ח, א ד"ה ומה ציץ), דהא איכא למיפרך מה לציץ שכן השם בגלוי תאמר בתפלין שהם מחופין עור, ואין לתרץ דהכא נמי כתוב שדי בתפלין בקמטין, חדא דאין זה כתב גמור, דדוקא שייך של תפלין הלכה למשה מסיני, אבל דל"ת יו"ד לא. ועוד בציץ איכא שם המיוחד בן ד' אותיות דחמיר טפי, ולפיכך אשכחן כמה דברים המותרין לעשות בזמן שיש תפלין בראשו, כגון הנושא משא של ד' קבין בראשו ותפלין בראשו אם אינן רוצות מפני המשוי מותר כדאיתא בריש פרק המקבל (בבא מציעא קה, ב), ועוד דבבית הכסא עראי מותר להשתין כשהן בראשו, ואפילו בבית הכסא קבוע היינו מתירין אי לאו דחיישינן שמא יפנה כדאיתא בפרק מי שמתו (ברכות כג, א) וכהנה רבות, וכל זה מפני שהם מחופים בעור. והא דאמרינן ק"ו מצוץ כו' הכי קאמר, נהי נמי דאיכא חומרא טפי בציץ כדפירשתי, מכל מקום כיון דאיכא בתפלין צד חשיבות זה טפי שיש בהן אזכרות הרבה, סברא הוא שמן הדין יש לחכמים לתקן למשמש בהן כל שעה:

ונאמר להלן אלה יעמדו לברך. תימה אדרבה אימא ונאמר להלן ואכלת ושבעת וברכת, מה להלן בכל לשון כדאמר לעיל (לג, א). י"ל מסתברא ליה טפי למילף ברכת כהנים מברכת הר גרוזים, דשתיהן מפורשות בתורה הברכות עצמן, אבל לשון ברכת המזון אינה מפורשת בתורה, כך כתבו

כתולדותם, משמע דסדר תולדותם אינה אלא מאבן זו לאבן זו, לא שסדורים כסדר תולדותם באבן זו לבד ובאבן זו לבד, דהא לא כתיב כתולדתם אלא בתר אבן השנית, דמשמע כשיהיו על האבן השנית או יהיו כתולדותם שהוא קריאתן מאבן זו לאבן זו כדפירשתי. ונראה שלא היה כתוב בגמרא שלפני הרמב"ם מפני שיהודה מוקדם:

דף ל"ז ע"ב במדינה אומרים אותה שלש ברכות כו'. מכאן קשה לי

על הרמב"ם ז"ל (פ"א משקלים מ"ג, סוכה פ"ג מ"י. עי' רמב"ם הלי' מע"ש פ"ג מ"ד) שפירש בכל המשניות דקתני מדינה שכל ערי ישראל קרויין מדינה מלבד ירושלים, ולא כדפירש רש"י שאפילו ירושלים היא בכלל מדינה, דהא מדינה דהכא ודאי כולל גם ירושלים, מדמפרש הגמרא הטעם שהיו אומרים במקדש ברכה אחת לפי שאין עונין אמן במקדש, וקא יליף ליה מקרא (נחמיה ט, ה) קומו וברכו את ה' אלהיכם מן העולם ועד העולם, והא ודאי דוקא במקדש עצמו ולא בירושלים, וכמו אינך מדינה דבמשנה שהם בודאי גם ירושלים בכלל. [א.ה. עיין מש"כ רבינו תמיד כז, ב ד"ה היוצא בהן ולמדינה]:

נושאים את ידיהם כנגד כתפיהם. דבהכי הוי נשיאת ידים, דכל הזרוע נקרא יד דכתיב (דברים ו, ב) וקשרתם לאות על ירך דהיינו זרוע (עי' מנחות לו, ב), ולמטה מן הכתפים לא מקרי נשיאת ידים דהיינו מקום היד ממש, הלכך צריך להגביהה כנגד כתפיהם:

דף ל"ח ע"א שאינו מגביה ידיו למעלה מן הציץ. וא"ת דהא

בסוף פרק הקומץ (מנחות לו, ב. ועי' שבת יב, א) אמרינן חייב אדם למשמש בתפלין בכל שעה קל וחומר מצוץ, ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת אמרה תורה (שמות כח, לה)

ספר עמוד ו איסורים נעשים ואדם נעשה רע לשמים ולא לבריות יראים קבו

אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור להם ותרגום אונקלוס כד יימרון (א) להון . ותנן בסוטה פ"ז [נ"ז א'] ואלו נאמרין בלשה"ק ברכת כהנים ושעמא כדתניא [נ"ח א'] כה תברכו בלשה"ק אתה אומר בלשה"ק או אינו אלא בכל לשון נאמר כאן כה תברכו ונאמר להלן אלה יעמדו לברך את העם מה להלן בלשה"ק אף כאן בלשה"ק ר' יהודה אומר אינו צריך הרי הוא אומר כה תברכו עד שיאמר בלשון הזה . ותניא אידך כה תברכו בעמידה אתה אומר בעמידה או אינו אלא בישיבה נאמר כאן כה תברכו ונאמר להלן אלה יעמדו לברך את העם מה להלן בעמידה אף כאן בעמידה ר' (ב) אומר אינו צריך הרי הוא אומר לשרתו ולברך בשמו מה להלן (ג) בעמידה אף כאן בעמידה ושירות גופא מנלן דכתיב לעמוד ולשרת ואע"ג דאיתקיש שירות (ד) לעמידה לא אמרינן דאיתקוש לכל חומרא דשירות לפסול בלילה ובעל מום . דאמרינן בתענית פ' ג' פרקים [כ"ז ב'] שכור אסור לישא כפיו דאיתקיש לנוזר ומותר בהרצן דאיתקש למשרת ופרקינן מה משרת בעל מום לא אף מברך בעל מום לא . דהא איתקיש לנוזר ומאי הוית דאקשת לקולה אקיש לחומרא . ומתריצין אסמכתא דרבנן היא ולקולא הלכך שכור (ה) לא מיתסרי בנשיאת כפים .

נעילה אין בה נשיאת כפים אלא מדרבנן ותניא בג' פרקים שחרית ומוסף ומנחה (ו) יש בה נשיאות כפים נעילה אין בה נשיאות כפים דברי ר' יוסי ר' יהודה אומר שחרית ומוסף יש בהן נשיאות כפים מנחה נעילה אין בהן נשיאות כפים . ואמרינן טעמא דר' יוסי משום דמנחה איתא כל יומא שכיחא שכרות נעילה דליתא כל יומא לא שכיחא שכרות (ז) לא גזרינן ומסקינן הלכה כר' יוסי .

תניא אידך כה תברכו בנשיאות כפים או אינו אלא שלא בנשיאת כפים נאמר כאן כה תברכו ונאמר להלן וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם מה להלן בנשיאות כפים אף כאן בנשיאות כפים . ר' יונתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר הוא ובניו כל הימים מקיש בניו לו מה הוא בנשיאות כפים אף בניו בנשיאות כפים [ר] כתיב הוא ובניו כל הימים . ומה היא נשיאת כפים . כדתנן בסוטה באלו נאמרין

תועפות ראם

אלא ציוס שנאמר ממחרת הפסח יאלו בני' ביד רמה וא"כ ה"ה ימי חייך דסמיך ל' היינו יוס דוקא עד דכתיב כל והוא צרור . והנ"ל לתרץ קושייתם דמה שאמר רבא ימי משתה ושמתה כתיב אין ר"ל למש"כ במגילת אסתר [ס' כ"ב] לעשות אחס ימי משתה ושמתה אלא מדכתיב בכל המגילה יוס משתה ושמתה שס' י"ז יוס משתה ושמתה וכן שס' י"ח וי"ט וכ"כ ומדכתיב כמה פעמים יוס ש"מ דיוס דוקא ולא לילה וי"ט ימי משתה ושמתה כתיב פי' כמה פעמים כתיב יוס משתה ושמתה דמשמע יוס ולא לילה , וכי"כ בלרתי בתוע"ר סי' שצ"ט אות ס"ה עיי"ש :

ומעתה יתבאר כוונת הרמ"א שכ' בסוף השו"ע או"ח וטוב לב משתה תמיד עפ"י צמד"ש איכה רבה פתיחתא ב' עה"פ דדכיל ח' י"ב וצבא תתן על התמיד בפשע אימתי המלכות גזרת גזירה וגזירתה מלכת צערה שישראל משליכין ד"ת לארץ הה"ד וצבא וגו' אין צבא אלא מלכות שנאמר יפקוד ה' על צבא המרום צמרוס על התמיד בפשע על פשעם בתמיד היינו התורה שנקראה תמיד דכתיב והגיה בו יומם ולילה עיי"ש בהגרש"ש . וכוונת הרמ"א שיהי' האדם טוב לב צפורים משום שני דברים הא' "משתה" כדאמר רב יוסף בפסחים הכ"מ צפורים דבעינן גמי לכס מדכתיב משתה וכנ"ל והב' "תמיד" כדאמר ר"א בעגרת יוס שניתנה בו תורה וה"ל צפורים דהדר קבלה בימי אחרשורוס :

והנה הפר"ד דרוש כ"ב הקשה עמ"ש בשבת מאכן מודעה רבה לאורייתא דהא אין שייך שום מודעה במלך שגזר על עבדיו דדינא דמלכותא דינא וכש"כ דינא דממ"א הקב"ה . והנ"ל דרש"י תירץ זה במ"ש ד"ה מודעה רבה שאם יומינס לדין למה לא קיימת מה שקבלתם עליכם יש להם תשובה שקבלה באונס וכלומר אע"ג דגזירת מלך על עבדיו הוא אף בע"כ אבל עוד נוסף עליהם עונש להזמינס בדין על שקיבלה ולא קיימוה ועו"א דיש להם תשובה ע"ז שקבלה באונס :

(א) יימרון . עיין מנחות מ"ד א' תור"ה כל אצל בסמ"ג עש"י כ' "כד תימרון" . (ב) ר' נתן אומר כנ"ל . (ג) יותר כ' דנ"ל מה שירות בעמידה אף מברך בעמידה וכ"ה בנדפס כלשון הגמרא לפנינו . (ד) שירות נ"ל לשירות וכן הגיה השם חדש ביראים הנדפס אלא מה שדחק שם במש"כ שם ביראים לפסול בלינה ונ"ל מ"ש רבינו לפסול בלינה לא ידעתי פירושו כו' והדבר נ"ע ועוד דלא הביא רבינו רא"י שאינו פוסל בלינה כמו שה"ר שאינו פוסל בע"מ עכ"ל . במחכ"ת לא הרגיש בהט"ס דנ"ל בלינה וכן הוא מבוחר כאן ודעה יבנו להתיר נ"כ בלינה ודלא כמש"כ הנחל אשכול בס' האשכול ח"א סי' ט"ו נד' ל' אות ט"ו עיין שו"ת עמודי אש סי' ג' אות כ"ג בהשמות שם , וכד' האו"ו הל' נשיאת כפים סי' תי"ג שכ' והעם נהגו כרב בתפילה נעילה וגם בנשיאת כפים שהם בלינה ולא כדקדוק ירושלמי עכ"ל והוה שכ' רבינו אח"כ נעילה אין בה נשיאת כפים אלא מדרבנן ור"ל אפי' לר' יהודה דפליג על ר' יוסי אינו אלא משום יורה דרבנן ולפי המסקנא דהלכה כר' יוסי נעילה יש בה נשיאת כפים ומכאן רא"י דיש ל"כ בלינה . וצנצו"א רפ"ד דתענית כ' כיון יש ל"כ בלינה הא דלא תנא כהנים נושאין כפיהם ה' פעמים ציוס דהא איכא ת"ע ונ"ל רב דאמר נעילת שערי שמים לטעמי' דאמר שיליה מס' יומא תפילת נעילה פוטרת ש"ע . ולדברי האומר ת"ע חובה קאמר א"כ בזמן דאיכא תפילה נעילה ליכא תפילה ערבית עולם ל"מ לה' תפילות ציוס א' עכ"ל ותמיהני דאכתי איכא ה' תפילות עם ת"ע דליל יוה"כ וע"כ הנכון כתי' הא' שם דס"ל לתנא זמיתין כמ"ד ת"ע רשות . (ה) שכור . לפי מש"כ למעלה נראה להגיה כאן בע"מ, דאילו שכור אסור עכ"פ מדרבנן ובנדפס חסר מש"כ בסמוך נילה אין בה נשיאת כפים ועיין מש"כ בביאורי תועפות ראם ס"ס ל"ה . (ו) ומנחה ט"ס ונ"ל ונעילה ובסמוך נ"ל מנחה אין כו' . (ז) לא שכיחא

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

ב א מיי' ט"ד פה'
בשאלת כפי' ט"ז מ
ממ עשן כ' טו"ט
א"ה ט"ז קנה טפ"י :

בא ב מיי' ט"ז פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'

ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'

ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'
ב א מיי' ט"ד פה'

כל פק שאינו עולה לדוכן עובר בשלשה עשר - ירושלמי במסכת
מזיר פרק כהן גדול מהו שיתמא אדם לגשיות כפי' אחי' דר'
אח' בר כהן אמר קמיה ר' יוסי בשם ר' אחא משמאל כהן לגשיות
כפי' שמע ר' אחא ואמר אחא לא אחי' ליה כלום חזר ואמר או
דילמא לא שמע מיניה אלא כיון
דאמר ר' יהודה בר פוי בשם ר' אל'
כל כהן שעמד בבהמ"ד ואינו טעף
את כפיו עובר בשלשה עשר וסבר למימר
שמעתי עשה דוחה למלות ל"ה אמר
אחא לא אחרימי ליה איימוניה ואחא
מלקי ליה [ר' אבהו או ימי' ומתני'
בזי כנישתא דקיסרין ואי תמן מיתגח
ואחא עוגחא דנשיאת כפי' ולא
שאלון ליה [הא עוגחא דמילילא
ושאלון ליה אמר להון על נשיאות
כפי' לא שאלתון לי ועל מיללא אחון
שאלון כד שמעון כן היה כל חד וחד
מנחון משמע גרמיה וערק :

הא דסליק לפרקים - ה"ה חי לא
סליק אלא דמחזיק נפשיה ע"י
מחטה כהונה כמו שאמר בפרק הדרוש
(חולין דף קנ"ג) אמר אבי מריש איה
חסיפגא מחנחא וכו' עד משקל נמי
לא שקילנא לבד ממעלי יומא דכיפורי
לא מחזיק נפשי' בכהני ולפרוס ידיה
אנסי ליה עידיה : **הא** דלויסי הא
דלא לויסי - בסוף מסכת ר"ה (דף נ"ה)
אמר ר' דוקא הני שכתובות לויסי
אבל הני דקיימי במחא לא לויסי :
מחיצה מחו - י"ל דדוקא בדלא
לויסי קמבעיה ליה אבל
בדלויסי פשיטא דמי גרע מחחיס
עדיש מנע שחחורי הכהנים בלא
הפסק מחיצה י"ל עם שחחורי הכהנים
מרחין בעלמא כאלו אין הכרעה
שוכיה בעיניהם דכתיב אמור להם
פנים כנגד פנים וכן עומדים אחורי
עורף אבל בהפסק מחיצה כיון דלא
קיימי אחורי עורף לאו מילתא היא דלא
חזין דקפיד קרה בכהני - מההיא דסוף
מס' נ"ה (דף נ"ה) משמע דה"ה לתפלה
והני משמע נמי בפרק כ"ד ט"ז
(מסכת דף פ"ג) דתנן אבר טילא מקלתי
לחוך מן הארץ ולפנים כלפנים מן
הארץ ולחוך לחוך אמר רב וכן לתפלה
ופלגיא דר' יהושע בן לוי דאמר רבי
יהושע בן לוי אפי' מחיצה וכו' מוקף
פשיטא סתמא דגמ' מילתא דריב"ל ט"מ
דקיימח

ולא ראינהו והנחנהו לא בא לירינו ופטרנהו בלא מוונת לא ראינהו והנחנהו
בלא לוייה אמר אדא א"ד שמלאי בית הכנסת שכולה כהנים כולן עולין לדוכן
למי מברכין אמר ר' יורא לאוהיהם שבשרות איני *והתני אבא בריה דרב
מנימין בר רזיא *עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה לא קשיא *הא
דאניסי הא דלא אניסי והתני רב שימי מבירתא דשחורי בית הכנסת שכולה
כהנים מקצתן עולין ומקצתן עונין אמר לא קשיא *הא דאישתיירי בי עשרה הא
דלא אישתיירי בי עשרה גופא תנא אבא בריה דרב מנימין בר רזיא עם
שארורי כהנים אינן בכלל ברכה פשיטא אריכי באפי גוצי לא מפסקי
חובה לא מפסקא מחיצה מאי ת"ש *דאמר רבי יהושע בן לוי *אפילו
מחיצה של ברור אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים איבעיא להו
צדרין מהו אמר אבא בר רב אשי ת"ש דתנן *לחנות לפניו
והוה

לחודייהו הלכך סלן טולין ומצרכין לחחיסם ששקוח : אריכי כפי' גוצי לא מפסקי - בין כהניס מסות בכלל ברכה דלסן כן אמר רב
והוה

משלם פסא - אזהרה זו הכהנים יחירו : ושמו לא שמי - חלה הכתוב
הדבר בן להיות ברכה זו שימה שמו על עמו ולא פשאה לורך ישראל
אלא לורך מקום : ואברהם מברכין - דאלו ואני אברכס ישראל
קח כ"ע דאמר באלו עריפות (חולין דף ע"א) למדת ברכה לישראל
מפי כהנים מפי הגבורה לא למדת
תורה אור

משלמה היא והילכתא כוותיה דאביי *ולית
הילכתא כוותיה דרב חסדא : (סימן מתאור'
לברכה רוב' בעבודה כו"ם מכ"ד הנג"ה
בעגל"ה) : אמר ר' יהושע בן לוי מנין
שהקב"ה מתאוה לברכת כהנים שנאמר
*וישמי את שמי על בני ישראל ואני אברכס
ואמר רבי יהושע בן לוי *כל כהן שמברך
מתברך ושאינו מברך לא ייברך שנאמר
*ואברכה מברכך ואמר ר' יהושע בן לוי
*כל כהן שאינו עולה לדוכן עובר בשלשה
עשרה כה תברכו אמור להם ושמי את שמי
רב אמר ויששין שמא בן גרושה או בן הלוצה
הוא ולא פליגי הא דסליק לפרקים הא דלא
סליק לפרקים ואמר ר' יהושע בן לוי *כל
כהן שאינו עולה בעבודה שוב אינו עולה
שנאמר *וישא אהרן את ידיו אל העם
ויברכס וירד מעשה התמאת והעולה
והשלמים מה להלן בעבודה אף כאן בעבודה
אינו והא ר' אמי ורבי אסי סליק רבי אמי ורבי
אסי מעיקרא הוו עקרי כרעיהו ממטא לא
הוה ממו התם וכרתני ר' אושעיא *לא שנו
אלא שלא עקף את רגליו אבל עקף את
רגליו עולה *ותנן נמי *אם הבטחתו שנושא
את כפיו וחזור לחתלתו רשאי והוינן בה הא
לא עקף אלא דגד פורתא הבא נמי דעקף
פורתא ואמר ריב"ל אין נותנין כוס של ברכה
לברך אלא למוב עיני שנאמר *שוב עין הוא
יבורך כי נתן מלחמו לרל אל תיקרי יבורך
אלא יברך ואמר ר' יהושע בן לוי מנין שאפי'
עופות מכירין בצרי העין שנאמר *כי תגם
מוזרה הרשת בעיני כל בעל כנף ואמר רבי
יהושע בן לוי כל הגנה מצרי העין עובר
בלאו שנאמר *אל תלחם את לחם רע עין
וגו' כי כמו שעד בנפשו כן הוא אכול ושתה
יאמר לך וגו' רב נחמן בר יצחק אמר עובר
בשני ראיין אל תלחם ואל תתאו וא"ד יהושע
בן לוי אין עגלה ערופה באה אלא בשביל
צרי העין שנאמר *וענו ואמרו ידינו לא שפכו
את הדם הזה וכו' *על לבנו עלתה שוקני ב"ד
שופכי דמים הם א"א לא בא לירינו ופטרנהו

ולא ראינהו והנחנהו לא בא לירינו ופטרנהו בלא מוונת לא ראינהו והנחנהו
בלא לוייה אמר אדא א"ד שמלאי בית הכנסת שכולה כהנים כולן עולין לדוכן
למי מברכין אמר ר' יורא לאוהיהם שבשרות איני *והתני אבא בריה דרב
מנימין בר רזיא *עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה לא קשיא *הא
דאניסי הא דלא אניסי והתני רב שימי מבירתא דשחורי בית הכנסת שכולה
כהנים מקצתן עולין ומקצתן עונין אמר לא קשיא *הא דאישתיירי בי עשרה הא
דלא אישתיירי בי עשרה גופא תנא אבא בריה דרב מנימין בר רזיא עם
שארורי כהנים אינן בכלל ברכה פשיטא אריכי באפי גוצי לא מפסקי
חובה לא מפסקא מחיצה מאי ת"ש *דאמר רבי יהושע בן לוי *אפילו
מחיצה של ברור אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים איבעיא להו
צדרין מהו אמר אבא בר רב אשי ת"ש דתנן *לחנות לפניו
והוה

לחודייהו הלכך סלן טולין ומצרכין לחחיסם ששקוח : אריכי כפי' גוצי לא מפסקי - בין כהניס מסות בכלל ברכה דלסן כן אמר רב
והוה

[מנחות מד.]

בכרית לה

לקמן מה

ר"ה לה

הסוטה פ"ה

פרק שביעי

אונקלוס

במדבר ז נשא

תקסז

שָׁקָא דִּאֲפֻרְשׁוּתָא וּבְחַר בֶּן יִשְׁתִּי
 גְזִירָא חֲמָרָא: כֹּא דָא אֲוִרְתָא
 דְּגִזְרָא דִּי יִדְר קֶרְבָּנָה קָדָם יְיָ עַל
 גִּזְרָה בִּר מִדְּתִדְבֵק יְדָה קָפִס גִּזְרָה
 דִּי יִדְר בֶּן יַעֲבֵד עַל אֲוִרְתָא
 דְּגִזְרָה: כֹּב וּמְלַל יְיָ עִם מֹשֶׁה
 לְמִימְר: כֹּב מְלַל עִם אֶהֱרֵן וְעִם
 בְּנֵיהֵי לְמִימֵר פְּדִין תִּבְרַכּוּן יִת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּד יִימְרוּן לְהוֹן:
 כֹּב יִבְרַכְנָה יְיָ וְיִשְׂרָפָה: כֹּב יִגְהֵר יְיָ
 שְׂכִימְתָה עֲלֶיךָ וְיִרְחֵם יִתְּךָ: כֹּב יִסַּב
 יְיָ אִפְסָה לְוִתְךָ וְיִשְׁנֵי לְךָ שְׁלָם:
 כֹּב וְיִשְׁוּוּן יִת בְּרַכַּת שְׁמִי עַל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָנָּה אֲבָרְכֶנּוּן: א וְהָיָה
 בְּיֹמָא דְשִׁיבִי מֹשֶׁה לְאֶקְמָא יִת
 מִשְׁקָנָא וּרְבִי יִתָּה וְקִדֵּשׁ יִתָּה וְיִת
 כָּל מְגוּהֵי וְיִת מִדְּבָחָא וְיִת כָּל

וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׁתָּה הַנְּזִיר יֵינ:
 כֹּא זֹאת תֹּוֹרַת הַנְּזִיר אֲשֶׁר יִדְר קֶרְבָּנוֹ לַיהוָה
 עַל־גִּזְרוֹ מִלְּבַד אֲשֶׁר־תִּשְׁיג יִדְו כְּפִי גִזְרוֹ
 אֲשֶׁר יִדְר בֶּן יַעֲשֶׂה עַל תֹּוֹרַת גִּזְרוֹ: פ
 כֹּב וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: כֹּב דִּבַּר
 אֶל־אֶהֱרֵן וְאֶל־בְּנָיו לֵאמֹר כֹּה תִבְרַכּוּ
 אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם: ס כֹּב יִבְרַכְךָ
 יְהוָה וַיִּשְׁמְרְךָ: ס כֹּה יֵאָר יְהוָה | פָּנָיו אֵלֶיךָ
 וַיַּחֲנֶךָ: ס כֹּו יִשָּׂא יְהוָה | פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ
 שְׁלֹום: ס כֹּו וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאָנִי אֲבָרְכֶם: ס חֲמִישִׁי ז א וַיְהִי בַיּוֹם בְּלֹות מֹשֶׁה לְהַקִּים אֶת־
 הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־

רש"י

הַרְחִימָם לוֹ מַכַּל שְׁלָמִים, מוֹסַף עַל שְׁלָמֵי נִזִּיר הַזֶּרֶע הַזֶּה. לְפִי
 שֶׁהָיוּ שְׁלָמֵי נִזִּיר כְּלָל וַיִּחַלּוּ לִידוֹן דְּבַר הַחֲדָשׁ לְהַפְרֵשׁתּוֹ זְרוּעַ,
 הַזֶּרֶךְ לְהַחֲזִיק לְכַלֵּן לִידוֹן חֶף כְּזֹה וְשׁוֹק (ספרי טו):
 (כז) מִלְּבַד אֲשֶׁר תִּשְׁיג יִדְו. שֶׁאִם אָמַר ה'רִינִי נִזִּיר עַל
 מִנְחָה לְגַלְגַּל עַל מִנְחָה עוֹלוֹת וְעַל מִנְחָה שְׁלָמִים כִּי נִדְדוּ אֲשֶׁר
 יִדְוּ כֵן יַעֲשֶׂה מוֹסַף עַל תֹּוֹרַת מִזְרֵי. [ס"א עַל תֹּוֹרַת הַנְּזִיר מוֹסַף]
 וְלֹא יִחַסֵּר, שֶׁאִם אָמַר ה'רִינִי נִזִּיר חֲמֵשׁ נִזִּירוֹת עַל מִנְחָה לְגַלְגַּל
 עַל שְׁלֹשׁ כְּזֹמֹת הַלֵּלוּ, אִין אֵי קוֹרָא כֹּו כֹּאֲשֶׁר יִדְו כֵן יַעֲשֶׂה
 (ספרי טז): (כח) אָמֹר לָהֶם. כִּמוֹ זְכוֹר (שְׁמוֹת כ) שְׁמֹרָה (דְּבָרִים
 ה יג) בְּלַע"ז דִּיבְּרָה"ט: אָמֹר לָהֶם. שֶׁהָיוּ כוֹלֵם שׁוֹמְעִים
 (ספרי טז): אָמֹר. מִלָּא, לֹא תִבְרַכְס בְּחַפְזוֹן וּבְנִהּלוֹת, אֲלֵא
 בְּכוֹנֵה וּבְלַע שֵׁם (מִנְחֹת ט): (כד) יִבְרַכְךָ. שֶׁתִּבְרַכְס נִכְסִין
 (ספרי טז): וַיִּשְׁמְרְךָ. שֶׁלֹּא יִצְאוּ עֲלֶיךָ שׁוֹדֵדִים לִיעוֹל מִמּוֹךְ,
 שֶׁהַנּוֹתָן מִתְנֶה לְעַבְדוֹ אֵינִי יִכּוֹל לְשַׁמְרוֹ מִכָּל אֲדָם, וְכִיִּן שְׂבָאִים
 לְסַטְיִם עֲלָיו וְנוֹטְלִין אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ מֵהַ גֹּאֲלָה יֵשׁ לוֹ בְּמִתְנֶה זו,
 אֲבָל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא הוּא הַנּוֹתָן הוּא הַשּׁוֹמֵר (מִנְחֹת ט):
 וְהִרְצֵה מִדְּרָשִׁים דְּרָשׁוּ כֹּו בְּסַפְרֵי (ט): (כז) יֵאָר ה' פָּנָיו
 אֵלֶיךָ. יְקָהֵל לְךָ פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת, פָּנִים לְהַזְנוֹת (בְּמִדְבָר יא ט):

וַיַּחֲזֶנְךָ. יִמֵן לְךָ חֵן (ספרי טז): (כז) יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ.
 יִכְנוֹס כְּעִסוֹ (ספרי טז): (כז) וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי. יִבְרַכְס כְּסֵם
 הַמְּפֹרָשׁ (סוֹטָה נח. ספרי טז): וְאָנִי אֲבָרְכֶם. לִישְׂרָאֵל, וְחֲסִיִּים
 עִם הַכְּהֵנִסִּים. דְּבַר אַחֵר, וְאֵי אֲנִיכְס לְכַהֲנִים (חולין מט. ספרי טז):
 ז (ט) וַיְהִי בַיּוֹם בְּלֹות מוֹשֶׁה. כֹּלֵם כְּמִיבִי, יוֹם הַקָּמַת
 הַמִּשְׁכָּן הָיוּ יִשְׂרָאֵל כְּלָל הַנִּכְנַסְתָּ לְחוֹפֵה (מִנְחֹת ט): בְּלֹות
 מוֹשֶׁה. בְּלָלָל וְהִלְאִיב וְכֵן חֲסֵם לְבַ עֲשׂוֹ אֵת הַמִּשְׁכָּן וְחִלְּאוּ
 הַכְּסוּב כְּמִשָּׁה, לְפִי שֶׁמִּסְרַ נִפְשׁוּ עֲלָיו לְרֹאוֹת תְּצַנִּית כֹּל דְּבַר
 וְדַבַּר כִּמוֹ שֶׁהִרְחִיבוּ בְּהַר לְהוֹרוֹת לְעוֹשֵׂי הַמִּלְחָמָה וְלֹא טַעַה
 בְּתַצְנִית אַחֵר. וְכֵן מִזִּינוּ דְּדוּד, לְפִי שֶׁמִּסְרַ נִפְשׁוּ עַל צִנִּין צִיחַ
 הַמְּקַדֵּשׁ, שְׁנֵאֲמַר (שְׁמֵטִים קלג ט-ז) זְכוֹר ה' לְקֹודֶת אֵת כָּל עֲצוֹתָי,
 אֲשֶׁר נִשְׁפַּע לְהִי וְגו', לְפִיכָךְ נִקְרָא עַל שְׁמוֹ, שְׁנֵאֲמַר (מִלְכִים א' יב
 טז) רָחֵם צִיחֶךָ קֹודֶת (בְּמִדְבָר י ט, מִנְחֹת ט): בַּיּוֹם בְּלֹות מוֹשֶׁה
 לְהַקִּים. וְלֹא נֵאֲמַר 'בַּיּוֹם הַקִּים', מִלְּמַד שֶׁכֵּל שְׁעַנַּת יְמֵי
 הַמְּלֹאֲכִים הָיָה מוֹשֶׁה מְעַמִּידוֹ וּמִפְרָקוֹ, וּבְאֹוֹסוֹ הַיּוֹם הַעֲמִידוֹ
 וְלֹא פְרָקוֹ, לְכָךְ נֵאֲמַר בַּיּוֹם כְּלוֹת מוֹשֶׁה לְהַקִּים, אוֹמוֹ הַיּוֹם כְּלוֹ
 הַקְּמוּמִיו, וְרֵאֵשׁ חֲדָשׁ נִסָּן הָיָה, בְּשָׁנֵי נִשְׁרַפְהָ הַפָּרָה, בְּשָׁלִישֵׁי
 הַזֶּה הָיָה רֵאֲשׁוּנָה, וּבְשָׁנֵי גִלְחִי (רֵאֵשׁ ספרי טז):

שפתי חכמים הקצר

יט. אב"ל לא על מאה חטאות, ומשאת אמה באה בברכה, וכאן כתיב
 'אשר תשיג וגי' דהיינו קדשים הבאים בגדר גודבה (קצריג). ב. ד"ל
 חימא ד'כפי נדודי אף אם יפתות מדיע, לכך כתיב 'על תורת גודו', וצונו
 לומר, יתור טהורות נזרו אבל לא פחות (רא"ם). כא. שפירשו לשון
 הגוה, המורה על הצמדת הפרועל הגוה (רא"ם). כב. ויהיה טלח 'אמור'

